

bila septembrska kriza na vrhuncu: Anglija se bo dvignila z orožjem v roki zoper vsak poskus kakšne evropske velevlasti, da bi zagospodarila v Evropi. Anglija torej ne misli pustiti Nemčiji povsem svobodne roke v vzhodnih in južno-vzhodnih krajih Evrope. To dokazuje dejstvo, da je angleška vlada pristala na jamstvo novih nemško-češko-slovaških mej. S tem je izpovedala, da Anglija in njen imperij (svetovna država) ne more obstati brez ravnotežja sil v Evropi.

Da se to ravnoesje sil in z njim mir v Evropi ohrani, je Chamberlain 11. januarja dopotoval v Rim, da vpliva na poravnavo spora med Italijo in Francijo in rešitev drugih spornih točk mednarodne politike v Evropi. Če bi tudi ta pomirjevalni poskus popolnoma ne uspel, ohrani Anglija vendar še najmočnejši adut v svojih rokah, in to je do višine pospešeno oboroževanje. Ko bo to izvršeno, se bo ravnoesje v Evropi in na svetu, ki je sedaj nekoliko spremenjeno, zopet spravilo v red. To je glavni razlog, zakaj Anglija troši sedaj sedemkrat več za oboroževanje v zraku ko leta 1933 ter da gradi 12 krat več ladij kot navedenega leta. Ker je zadnji čas tudi Amerika (Zedinjene države)

Posojilnica v Narodnem domu v Št. Lenartu v Slov. goricah

obrestuje stare in nove vloge po 4%.

Slovenjegoričani, vlagajte v svoj domači zavod svoje prihranke!

Posojilnica posluje vsak torek in petek od 8 do 12 v Narodnem domu. 34

uvidela, da radi osvajalnih teženj nemško-italijanske zaveznice Japonske na Daljnem vzhodu ne bo mogla ostati brezbrizna za vprašanje ravnotežja na svetu, je tudi začela z drugimi očmi gledati na tiste, ki s svojimi prevelikimi zahtevami ogrožajo to ravnotežje. Evropski mir je sedaj predvsem odvisen od ohranitve ravnotežja sil v Evropi. Iz navedenih razlogov smemo ob prelomu starega v novo leto izreči nado in zaupanje, ki ga je o novem letu podaril Chamberlain: Leto 1939 bo leto miru, in to v še večji meri ko leto 1938.

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

Naša kraljica Marija je obhajala v ponedeljek, 9. januarja, v krogu svoje kraljevske družine v Beogradu svoj 40 letni rojstni dan. Kraljica se veseli v vsej državi občega spoštovanja ter izredne priljubljenosti, ker se zelo pridno udejstvuje v dobrodelnosti in se je popolnoma posvetila vzgoji svoje družine, ki je tako rano zgubila velikega in nepozabnega očeta. Slovenski narod je še posebno vdan kraljici, saj je njeno najljubše vsakoletno bivanje v biseru Slovenije — na Bledu. S kraljico zahajajo med Slovence njeni sinovi in predvsem naš kralj Peter II., kateri bo kot bodoči vladar Jugoslavije po materni zaslugi znal ceniti vrednote ter lepote slovenske zemlje in ljubezen Slovencev do visoke kraljevske hiše.

Knez namestnik Pavle odpotoval v Romunijo. Knez namestnik Pavle je odpotoval v Romunijo, da se na povabilo romunskega kralja Karla udeleži velikega lova. Kneza namestnika spremljajo nekatere visoke osebnosti z dvora.

Naš voditelj dr. Anton Korošec v prestolnem mestu Grčije. Dr. Korošec, ministra na razpoloženju, ki je v grškem prestolnem mestu v Atenah prebil božične praznike in pričakal novo leto, je 3. januarja sprejel v posebno avdienco velika kneginja Helena, mati Nj. Vis. kneginje Olge, soproge kneza namestnika Pavla. Dr. Korošec je ostal v avdienci dalje časa. Dr. Korošec porablja svoj obisk v Atenah, da si ogleda znamenitosti mesta in njegove okolice.

*

V DRUGIH DRŽAVAH

Resnost s skrčenjem staleža državnih nameščenec v novi Češko-Slovaški. Med novjšimi vestmi smo v zadnji številki sporočili, da sleduje osrednja češkoslovaška vlada v Pragi cilj varčevanja v državni upravi. Predvsem bo nujno potrebno štedenje zadelo odvišne državne nameščenec.

Na podlagi smernic, ki jih je izdelala vlada, bo sedaj izločenih iz državne službe 42.000 javnih nameščenec. Skupno je v vsej republiki okrog 371.000 državnih uradnikov. Med temi je okrog 57.000 ženskih moči. Sedaj bo upokojenih 5000 uradnikov, ki so stari že nad 60 let, 16.000 uradnikov, ki so stari nad 55 let, ter 21.000 omoženih uradnic in nameščenk. Ako se bo pokazalo za nujno potrebno, bo število uradništva še bolj zmanjšano.

Nova trgovinska pogodba Češko-Slovaške z Nemčijo. Češko-Slovaška je podpisala tik pred božičnimi prazniki z Nemčijo novo trgovinsko pogodbo, ker so Čehoslovaki po odcepu sudetskih Nemcev navezani na uvoz premoga, porcelana, kemikalij in stekla iz sedaj nemških sudetskih mest. V novi trgovinski pogodbi se je obvezala Češko-Slovaška, da bo v zameno za uvoz dala Nemčiji 6000 vagonov pšenice, 3000 vagonov ječmena, 7000 vagonov ovsa, 5400 vagonov pšenične moke in 1500 vagonov otrobov. Ti proizvodi odgovarjajo po vrednosti skupno s surovim in izdelanim lesom, ki ga bo Češko-Slovaška izvažala odslej v večjih množinah v Nemčijo, v približni vrednosti nemškega uvoza v Češko-Slovaško. Nova trgovinska pogodba je posebne važnosti še v tem pogledu, ker je češko-slovaška trgovina z nemškimi sudetskimi kraji prosta carine.

Francoski ministrski predsednik navdušeno sprejet v Tuniziji. V zadnji številki smo opisali slovesen sprejem francoskega ministrskega predsednika na otoku Korzika, od koder se je odpeljal v afriško Tunizijo, v kateri bi rada dosegla Italija za svoj živelj avtonomijo. Predstavnik Francije se je pripeljal v tuniško ozemlje dne 3. januarja zjutraj in je bil v pristanišču Bizerta sprejet od zastopnikov vseh civilnih in vojaških oblasti, kakor tudi od domačih organizacij. Po sprejemu in po pregledu utrdb v Bizerti je prispel Daladier v prestolno palačo arabskega vladarja (be-

ja) Tunizije. Bej je v spremstvu ministrov zelo svečano sprejel predsednika in sta izmenjala oba državnika govora, v katerem je izročil Daladier v imenu vse francoske vlade Tuniziji pozdrav Francije, bej pa je posebno podčrtal v svojih zahvalnih besedah zvestobo Tunizije Franciji. Po bejevem zagotovitvi bodo Tuniziani, če se bo pokazal potreba, znali stopiti na stran Francozov. Po slovesu od bejeve prestolice je obiskal Daladier uradno glavno mesto Tunis. Sprejela ga je ogromna množica francoskega in arabskega prebivalstva, ki mu je navdušeno vzklikala. Popoldne 3. januarja je v Gambeti Daladier prisostvoval veličastni paradi čet tuniške garnizije ter si je ogledal letala, ki imajo svoja oporišča v Tunisu. Zvečer je priredil tuniški guverner Daladieru v hotelu »Majestic« slovesno pojedino, na kateri je imel predsednik vlade velik govor, v katerem je dejal med drugim, da Francija ne bo trpela pod kakršnim koli izgovorom napad na svoj imperij ali svetovno vladarstvo.

Ukrajina je začela povzročati sovjetski Rusiji velike preglavice. Večkrat smo že opomnili čitatelje na dejstvo, da zasleduje Nemčija načrt osnovanja velike ukrajinske države, katera bi štela 40 milijonov Ukrajincev, kateri so porazdeljeni danes na sovjetsko Rusijo, Poljsko in prav za prav malenkost na Podkarpatsko Ukrajino in Romunijo. Velika in samostojna Ukrajina bi bila v gospodarskem in političnem oziru odvisna od Nemčije in bi pomenila zrušitev sovjetske Rusije. Kako dobro premišljeni in resni so načrti Nemčije, nam dokazujejo v zadnjem času po vsej sovjetski obširni Ukrajini nastali upori, ki so organizirani in povzročajo sovjetski tajni policiji največje preglavice. Po Ukrajini že strašijo vstaške tolpe, ki razstreljujejo železniške proge, uničujejo zaloge surovega olja in napadajo vojašnice obsovržene sovjetske Čeke. V par mestih so se polastili uporniki radio-postaj, po katerih so pozivali narod k odpadu od sovjetskega trinoštva in k ustanovitvi svobodne Ukrajine. V Sibiriji so osnovali več kazenskih taborov za ukrajinske revolucionarje, katere zapira sovjetska tajna policija kar v množicah.

Carski general-begunec smrtna žrtev sovjetske tajne policije. V naselju Ostrov, ki leži na poljskem ozemlju tik sovjetske meje, so našli te dni ubitega bivšega carističnega generala Mirkoviča, čigar ime je znano iz rusko-japonske vojne. Od začetka so mislili, da se je Mirkovič sam ustrelil, toda izvedenci so dokazali, da je umrl nasilne smrti. Obenem so izginili važni dokumenti, o katerih poljska policijska oblast ve, da so bili v njegovih rokah. Sklepajo, da je Mirkovič podobno kakor generala Kutjepov in Müller postal žrtev tajne sovjetske policije. Tudi so vaščani izpovedali, da se je že nekaj dni sukalo okoli Mirkovičeve hiše več sumljivih oseb. Mirkovič je bil velik prijatelj Kutjepova in je imel taje arhiv, iz katerega so izginili imenovani dokumenti.

Vlada na Japonskem odstopila. Japonska vlada kneza Konoje je odstopila na zahtevo desnice in vojaštva, ki zahtevata radi viška japonsko-kitajskega spora močno in odločno zunanjo politiko in to predvsem napram Rusiji. Predsedstvo nove vlade je prevzel Hironuma. Po izjavi prejšnjega predsednika vlade je dolgotrajni spopad s

Kitajci dozorel in bo nova vlada prisiljena, da zbere vse sile za izgradnjo novega reda in za ustvaritev trajnega miru na Daljnem vzhodu.

Iz življenja novega japonskega ministrskega predsednika. Novi japonski ministrski predsednik baron Hiranuma je star 73 let in je po poklicu pravnik. Že leta 1907

je bil pomočnik pravosodnega ministra, leta 1923 je postal sam minister za pravosodje. Leta 1926 je bil po daljšem umiku iz političnega življenja pozvan v tajni državni svet kot podpredsednik, pred tremi leti je postal predsednik tega sveta. Hiranuma se veseli med Japonci slovesa zelo sposobnega državnika.

Novice iz španske državljanske vojne

Prodirajoče in obrambno napadanje nacionalistov

V dveh številkah smo že pisali o veliki ofenzivi generala Franca, katero je naperil proti rdeči pokrajini Katalonija, iz katere se zalaga preostanek komunistične vojske s prehrano ter z različnimi vojnimi potrebščinami, katere dovažajo v katalonsko prestolico in pristanišče Barcelono sovjetske, francoske, iriške ter ameriške ladje. General Franco je v dosego cilja že prekorajčil reko Ebro, katera je radi topečega se snega narasla za 5 m, pri mestu Asco. Te nacionalne čete napadajo rdeče postojanke v gorovju Lena in bodo zasedle važno obmorsko mesto Tarragona, od katerega so bile 3. januarja oddaljene komaj 40 km. S prodorom do Tarragone bodo od-

rezane rdeče katalonske čete, katere so v najnevarnejšem položaju trikotja Tarragona—Tortosa—Mora de Ebro.

Dne 2. januarja deset dni trajajoča in za nacionaliste zmagovita katalonska bitka je prinesla Francu 16.200 ujetnikov in zasedbo 50 vasi v pokrajinah Lerida in Tarragona.

Da bi pa bil general Franco pri srditih napadih na Katalonijo osiguran pred nenadnimi presenečenji rdeče armade, ki je zbrana krog Valenciije in Madrida, je začel z napadi na tem področju pri mestu Sagunt. Ti boji imajo očitno le namen vezati rdeče čete generala Miaje, da bi ne začel s kako nenadno ofenzivo in razbremenil rdečo katalonsko armado, katera je v obupni stiski.

Rdeče skladišče za strelivo zletelo v zrak

Kako razpoloženje vlada v glavni rdeči postojanki v Madridu, je jasen dokaz strahovita eksplozija, katero je doživel Madrid za novo leto. Vrhovno vodstvo rdečih je nakopičilo v bivši španski prestolici v Madridu velike množine streliva. To municijsko skladišče je zletelo v noči na novega leta radi v neposredni bližini izbruhlega požara v zrak. Eksplozija je bila tako strahovita, da je porušil zračni pritisk v okolici 100 m vse hiše tako, da ni o njih nobene sledi več. Poškodovano je vse središče Madrida in smrtnih žrtev je nad tisoč. Podrobnosti o eksploziji čuvajo rdeče oblasti v največji tajnosti. Na dnevnem redu so seveda številne aretacije, ki bi naj dognale krivce.

NAŠA PESEM

Kmečkim družinam najboljši dar,
naših svetinj zvesti čuvar,
prave politike močen krmar,
krščanske prosvete svetel žar,
v »Kmečkem delu« gospodar,
naših krajev zgodovinar,
boljše bodočnosti oratar —
in Tebi naj se toži mar
za 32 din majhen denar
za ta veliki vsaktedenski dar
»Slovenski gospodar«? —
Nikdar!

Zato naroči ga, čitaj ga, priporočaj ga!
»Slovenski gospodar«,
Maribor, Koroška cesta 5.

Pisalni stroj v letalu piše na brezžično narekovanje

Amer. letalske družbe na vso moč tekmujejo med seboj, katera bo svojim gostom nudila kaj bolj modernega udobja med vožnjo. Najnovejša pridobitev na tem polju pa je vsekakor letalo, ki ima s seboj pisalni stroj, ki sam posluša brezžično od drugod oddana poročila ter jih takoj sproti sam tipka. Novice, ki brezžično prihajajo v letalo z zemlje, so takoj natipkane na koščku papirja. Ljudem, ki se vozijo v letalu, posledje ne bo več treba poslušati brezžičnih novic, marveč bodo kar sproti brali kose papirja, ki bodo leteli iz stroja z natipkanimi novicami. Stroj je tako uren, da napiše 60 besed v eni minuti.

V mrežah greha

2.

Štefan se je tako podal proti mestu, kakor da bi imel pred seboj kak določen cilj. Toda jedva je prišel do konca ulice, je začel hoditi počasneje. Vprašal se je, kam prav za prav namerava. Od doma je šel z nekim podzavestnim čutom, da mu bo sreča mila in bo našel svojo plavalaso lepoticu. Na pot se je bil podal z neko samozavestjo, ki ne pozna fizičnih in zemljepisnih nemožnosti. Taka samozavest je hranila srednjeveške viteze. Niti Don Kišot ni bil bolj samozavesten, ko je šel iskat svojo Dulcinejo, ko Štefan, ko je v mestu, ki je štel devetdeset tisoč prebivalcev, hotel najti deklico, ki ji ni vedel niti imena niti naslova.

Za hip se je ustavil in se še enkrat vprašal, kam gre. Pri tem je ugotovil nekaj dejstev. Predvsem to, da je nor. Drugič to, da je eno dekle v takem mestu, kakor je Pikerton, toliko, kakor ena šivanka v kopicici slame.

Čez čas je zamahnil z roko in polglasno zagodel: »Nor sem, nor tja! Hoditi po ulicah je še vedno boljše kot pa doma ždeti in se dolgočasiti.«

Hipoma se mu je zazdelo, da je njegovo življenje pogrešeno. Kdo bi v mladih letih vedno doma plesnel. Mladost je za zabavo!

»Najti moram to dekle, naj stane, kar hoče!« je dejal odločno.

1

Zamislil se je. V spomin si je priklical dekletov obraz.

»Po obrazu bi sklepal, da je Poljakinja ali Litvanka,« je predel svoje misli. »Stanuje torej najbrž v delavskem okraju. A kje?«

Spomnil se je na dve središči, kjer so se zbirale vesti iz vse okolice: socialni klub in papirnico Pakenzen. Ti središči sta oskrbovali z novicami vse dele mesta. A prej sta vse preresetali po svojih neizprosni načelih. Malo je bilo ljudi, ki bi pri rešetanju ostali nepoškodovani na svojem poštenju. Čim bolj je bil kdo znan in čislán, tem bolj so udarili po njem, ker se reševalci niso ozirali na kakovost oseb in so si brez strahu zelo brusili jezike. Dasi Štefan ni zahajal niti v klub, niti v papirnico, je vendar vedel, da tam lahko izve vse, kar se sploh da izvedeti.

Najprej je šel v klub, ker je bil bliže. Na stopnišču mu je udaril v nos tobakov dim. V naslednjem trenutku je vstopil v dolgo dvorano, ki je bila opremljena s telovadnim orodjem. Na drugem koncu je stal oder, na katerem so nastopali člani igralskega odseka kluba in tuji potujoči igralci. Iz dvorane so vodila vrata v nekoliko manjši prostor, ki je služil za čitavnico in zabavišče. V tem prostoru je bila klubova knjižnica. Po sobi so bile razvrščene majhne okrogle in štirioglate mize, obkrožene s stoli. Člani so tu lahko kvartali, šahirali, čitali. Mogli so tudi dobiti kak prigrizek ter toplo in mrzlo brezalkoholno pijačo. Vse je bilo delo očeta Davisa, župnika cerkve sv. Patricija, ki je s svojo ustanovo hotel mladino

Pažnja Vas varuje razočaranja

Zato že pri nakupu Aspirin tablet pazite na »Bayer«-jev križ, kajti brez tega znaka ni Aspirina.

ASPIRIN

TABLETE

Oglas-reg. pod 5. brojem 32608 od 8. XI. 1938.

Jud zapietel Anglijo v neprijeten položaj

Opisano katalonsko ofenzivo je general Franco že dalje časa pripravljal. Načrti za odločilni napad so bili celo izdani rdečemu vrhovnemu poveljstvu. Glavno vlogo pri tem izdajalskem poslu je igral jud Ernest Golding, ki vrši službo angleškega podkonzula v Francovem San Sebastianu na severnem Španskem. Juda so nacionalisti prijeli, ko je hotel iztihnopiti Francove napadalne načrte v Francijo in od tam bi bili priromali v roke španskemu rdečemu vodstvu. Goldinga so po prvi aretaciji na pritisk Anglije izpustili kot nedolžnega, a je bil zadnje dni ponovno aretiran. Med judu zaplenjenimi dokumenti so našli na pismo, s katerim so dobili rdeči špijoni ukaz, naj si prizadevajo preko Goldinga priti v zvezo z rdečo Barcelono in naj se poslužujejo pri pisanju nevidnega črnila.